

Ordförande har ordet!

Plötsligt infinner sig ögonblicket när vi får skörda frukterna av flera års målmedvetet arbete. När jag tillträdde som ordförande 2018, började vi inom föreningen att kartlägga vilka frågor vi ville prioritera. Högt upp på listan stod "Kostnadsneutral Randning". Den tuffa perioden som ST-läkare beror inte enbart på den stora mängd kunskap som ska inhämtas, utan innebär även ekonomiska och relationsmässiga utmaningar, särskilt när tjänstgöring sker på annan ort. Vid våra samtal med direktörer, högre tjänstemän och politiker, har Läkarföreningen konsekvent belyst vikten av "hembakta kakor" för framtida kompetensförsörjning. Att Jämtland, som litet län i Norrlands inland, behöver utbilda specialister själv. För att detta ska bli möjligt måste vi säkerställa att villkoren under utbildningen är goda.

Att få till en förändring är ett lagarbete. Genom att vi som facklig part konsekvent har lyft ST-läkarnas villkor på agendan, parallellt med att läkare som leder har identifierat behoven, och enskilda medlemmar påtalat sina behov, insåg till slut arbetsgivaren behovet av förbättrade villkor – och vidtog åtgärder. Sedan oktober 2024 finns beslut om nya randningsvillkor som kommer innebära kostnadsneutralitet vid tjänstgöring på annan ort. Läkarföreningen har varit mycket delaktiga i utformningen av dessa riktlinjer.

Under 2019 och 2020 var Regionen ordentligt vilse i det ekonomiska stålbadet, vilket ledde till många kortsiktiga beslut. Läkarföreningen ställde då frågan: *Vart är vi på väg?* Sedan dess har en ny ledning tillträtt och tagit tag i det långsiktiga inriktningsarbetet genom Färdplan 2030. Läkargruppen har pekats ut som en nyckelkompetens för vägen framåt. Det är bra! Detta är ett långsiktigt och klokt beslut som visar på en medveten prioritering att inte driva igenom kortsiktiga besparingar, anställningsstopp eller nödbromsar med fokus på nästa kvartalsrapport.

Jämtland har även blivit utnämnt till "föregångsland" av Svenska Distriktsläkarföreningen, tack vare Regionens stora satsning på att utbilda fler allmänläkare inom primärvården. Förutsättningar finns att uppnå full bemanning inom 6 år enligt DLF:s kartläggning. Det är bäst i Sverige! Erfarenheterna från stafettläkarstoppen 2013 används nu som avskräckande exempel för andra regioner som överväger hyrläkarstopp i jakten på snabba besparingar. Vid omvärldsspaning är min uppfattning att Region Jämtland Härjedalen och har lärt sig av sina tidigare misstag, trots den ekonomiska pressen.

Nu när verksamhetsåret 2024 sammanfattas, och det är med stolthet som jag har fått leda vår lokala styrelse och förening - särskilt ett år som detta, när förändringarna plötsligt händer! Det finns mycket positivt arbete på gång på arbetsgiversidan, där vi får vara delaktiga och företräda er medlemmar. Jag upplever att Läkarföreningen just nu ses som ett värdefullt bollplank från arbetsgiversidan vid utformning av policys och villkor som rör er medlemmar. Läkarnas kompetens efterfrågas inom ledning och styrning, och det är av största vikt att vi som förening tar ansvar och aktivt visar på konstruktiva lösningar – både för läkargruppen och för utvecklingen av hälso- och sjukvården i länet. Ansvarstagande leder till inflytande!

Att arbeta fackligt är ett maratonlopp – men också en stafett! Vi avlöser varandra med samma mål. För alla läkare med de bästa förutsättningarna för att ge sjukvård i dag och i morgon. Nu lämnar jag över ordförandeklubban till nästa kollega. Tack för dessa år!

Annika Östling, Specialist i Allmänmedicin och ordförande i Jämtlands läns läkarförening

Verksamhetsberättelse Jämtland läns Läkarförening 2025

Jämtlands Läkarförening har under det senaste året haft en imponerande tillväxt i sitt medlemsantal, och vi har nu nått hela 660 medlemmar.

Styrelsens arbete

Under året har styrelsen hållit 12 sammanträden, varav två har varit heldagar. Styrelsen har även genomfört en arbetsdag tillsammans med Jämtlands distriktsläkarförening och SYLF Jämtland på Frösö Park Hotell. Dessutom har vi bjudit in till fem klinikombudsluncher, en arena där klinikombuden regelbundet haft möjlighet att träffa både varandra och styrelsen för erfarenhetsutbyte och stöd.

Läkarföreningens fackliga kärnuppgifter

Samverkan: Medbestämmandelagen och Arbetsmiljölagen

Läkarföreningen deltar i övergripande samverkan på både regions- och förvaltningsnivå genom representanter som Annika Östling, Lisa Bergström, Fredrik Larsson och Joakim Järphag. I dessa forum möter vi direktörer och chefer på förvaltnings- och divisionsnivå för att diskutera verksamhetens mål och hur dessa mål ska nås. På områdesnivå, alltså på varje klinik, är det de lokalt förtroendevalda klinikombuden som också fungerar som skyddsombud för läkarna på respektive klinik. Totalt finns cirka 30 förtroendevalda klinikombud som gör ett oerhört värdefullt arbete för alla medlemmar på klinikerna.

Huvudskyddsombuden Fredrik Larsson, Lisa Bergström och Joakim Järphag arbetar aktivt i regionens arbetsmiljögrupp, där arbetsmiljöstrateger och huvudskyddsombud från samtliga fack träffas regelbundet. Det är en viktig arena för att sätta ramarna för det systematiska arbetsmiljöarbetet i regionen och analysera större förändringar ur arbetsmiljöperspektiv. Under 2024 har ett stort fokus legat på projektet "Flexibel arbetsplats", som rör hus två och tre.

Sedan 2021 pågår arbetet med att förhandla fram ett nytt samverkansavtal. Under större delen av året har processen varit stillastående, men i mitten av december tog arbetet fart igen från arbetsgivarsidan. Fördröjningen har delvis berott på avsaknaden av en förhandlingschef i regionen samt att vårdförbundets strejk tagit mycket fokus. Läkarföreningen kommer ta en aktiv roll i arbetet för att skapa goda förutsättningar för fackligt inflytande för läkarkåren i framtiden.

Förutom vårt engagemang i de formella samverkansforumen har vi under året också fungerat som referensgrupp vid olika policyarbeten som rör läkare, exempelvis när arbetsgivaren tog fram nya randningsvillkor. Arbetet i denna grupp fortsätter inom nya områden, bland annat kring fortbildningsfrågor och villkor vid dubbelspecialisering.

Löneöversyn

Läkarföreningens förhandlingsdelegation har varit aktiva i årets lönerrevision, som resulterade i en total löneökning på 3,38 % för regionanställda. Enligt det centrala avtalet var minimilönen 3,3 % för hela kollektivet.

Förhandlingsdelegationen, bestående av Simon Carlqvist, Ellen Malers Bragner, Tommie Irewall och Oskar Henriksson, har träffat samtliga enhets- eller verksamhetschefer för att diskutera lönestatistik och lokala förutsättningar för rekrytering. De granskar löneförslagen på gruppnivå, korrigerar eventuella fel eller snäva fördelningsperspektiv, och påverkar cheferna i hur löneutrymmet används. Detta arbete är en av anledningarna till att Läkarföreningen håller fast vid den mer tidskrävande halvtraditionella förhandlingsformen, istället för "Dialogmodellen", där facken inte har insyn i fördelningen.

Förhandlingsdelegationen har även en pågående dialog med AT-chef och HR kring hur man kan säkerställa kontinuerlig uppföljning av lönerna för läkare tidigt i karriären. De med tidsbegränsade anställningar, såsom AT- och BT-läkare samt Vik.ul före AT, omfattas för närvarande inte av den årliga löneöversynen, men är en grupp som halkat efter lön och detta behöver uppmärksammas. Läkare tidigt i karriären omfattar även ST-läkare och Förhandlingsdelegationen riktade inför löneöversyn särskilt in sina yrkanden mot dessa, vilket tyvärr inte hörsammades fullt ut av arbetsgivaren.

För kommunal sektor har Förhandlingsdelegationen deltagit i löneöversyn för skolläkare i Östersunds och Åre kommuner.

Förhandlingar och tvister

I februari 2021 initierade läkarföreningen en tvist med Region Jämtland Härjedalen gällande brott mot både våra centrala och lokala kollektivavtal. Denna förhandling har varit omfattande och avslutades i enighet i januari 2024. Avtalet innebär att utebliven lön för perioden 2012–2022 ska betalas ut med dröjsmålsränta till alla läkare som drabbats. När korrigeringsarna är genomförda kan varje individ dessutom begära ett skadestånd på 3000 kr för varje år med utebliven lön. Utöver detta fick Läkarföreningen ett skadestånd på 240 000 kr för principen – vad är ett avtal värt om en part inte följer det?

Under året har det krävts mycket efterarbete kring tvisten. Läkarföreningen har haft en löpande dialog med lönekontoret och förhandlingschefen för att säkerställa att våra medlemmar får rättelser i sina löner. Vi har granskat de metoder som använts för att identifiera fel, ställt förtydligande frågor och uppmärksammat missar. Under året har regionen genomfört korrigerade löneutbetalningar till läkarkollektivet på totalt 3,9 miljoner kronor exkl. ränta. Totalt har 540 individer fått extra löneutbetalningar, där beloppen varierar kraftigt – från 30 kronor upp till femsiffriga summor. Från och med december 2024 är det även möjligt att ansöka om skadestånd för de som drabbats.

Vi har genomfört olika informationsinsatser om tvisten, bland annat genom en informationskväll i hörsalen, ett inspelat webinarium på vår hemsida, medlemsbrev samt flera artiklar i Läkartidningen. Dessutom har många medlemmar fått individuell rådgivning.

Bevakning av arbetstiden, ATL

Den årliga uppföljningen av brott mot arbetstidslagen för år 2023 resulterade i ett skadestånd på 126 000 kr till föreningen. Glädjande nog har läkarnas olagliga övertidsarbete minskat successivt, och färre individer arbetar över 200 timmar i övertid per år. Däremot hade vissa kliniker svårt att få en schemaläggning som tillgodosåg läkarnas behov av kontinuerlig återhämtning i form av dygns- och veckovila under 2023, som denna uppföljning avser.

Sedan februari 2024 har reglerna för dygnsvila skärpts ytterligare, i enlighet med EU:s arbetstidsdirektiv. Denna förändring betonar ännu mer behovet av kontinuerlig återhämtning för läkare, och förhoppningsvis kommer vi att se färre brott mot dygns- och veckovilareglerna vid kommande uppföljningar.

Det finns vissa möjligheter att göra avsteg från reglerna efter MBL-förhandling med Läkarföreningen. Flera jourtunga verksamheter har haft behov av avsteg från reglerna och därför har avsteg beviljats med möjlighet att förlägga ordinarie arbete och jour upp till 20 timmar i sträck. De kliniker som ansökt om avsteg är Barnkliniken, Ortopeden, Kirurgen, Anestesi och Kvinnokliniken. Helikopterverksamheten har även dispens för att ha 24-timmarspass. För att kunna tillämpa avstegen måste klinikerna förhandla med Läkarföreningen. Det är en värdefull möjlighet att diskutera läkarnas arbetstider och möjlighet till återhämtning.

Medlemsstöd

Förtroendevalda från Läkarföreningen har bistått medlemmar i behov av fackligt stöd under året. Det görs i samarbete med jurister och ombudsmän från Sveriges läkarförbund.

Fackliga utbildningar

Joakim Järphag deltog i facklig fortsättningskurs och förhandlingskurs.

Vi har arrangerat en digital temaföreläsning om diskriminering och aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering, för klinikombud.

Simon Carlqvist och Oskar Henriksson (SYLF och FD) deltog i en avtalskonferens för att fördjupa sig i det ettåriga löneavtalet för 2024.

Läkarföreningens representation i Läkarförbundet

Ordförande Annika Östling är invald i Läkarförbundets styrelse och arbetar där för alla Sveriges läkare.

Vice ordförande Lisa Bergström deltog i en ordförandekonferens där fokus var på arbete i idéburna organisationer och föreningsutveckling.

Simon Carlqvist och Karin Stjerna deltog i Läkarförbundets fullmäktigemöte.

Simon Carlqvist och Joakim Järphag deltog i Läkarförbundets representantskap. En höjdpunkt under mötet var när utredaren Jean-Luc af Geijerstam presenterade arbetet i Vårdansvarskommittén – den statliga utredning som undersöker ett helt eller delvis förstatligande av sjukvården. Utredningen kommer att presenteras i juni 2025.

Medlemsaktiviteter

Det är ett område som Läkarföreningen gärna skulle vilja göra mer av! Ekonomiska medel finns tack vare skadeståndspengarna, men resurserna räcker inte alltid till.

Det är med glädje som föreningen får vara medarrangörer till AT spexet genom att bidra ekonomiskt.

Föreningsutveckling

Vid årsmötet 2023 fick Läkarföreningen i uppdrag att uppdatera föreningens stadga, och en ny stadga föreslås inför årsmötet 2025.

Sedan januari 2023 köper föreningen in kanslistöd från Sveriges läkarförbund. Från och med september månad har Alexandra Mivér Tagebjer tagit över denna roll. Hon arbetar på avdelningen för verksamhetsstöd på Sveriges läkarförbund. Det är mycket värdefullt att få administrativt stöd, vilket frigör tid för oss förtroendevalda att fokusera på fackliga kärnuppgifter. Läkarföreningen anlitar även Vasabyrån för hjälp med ekonomihantering.